

אוניברסיטת העברית בירושלים

סילבוס

39044 - 1500-1800 - מיעוטים וקבוצות שליים בגרמניה ,

תאריך עדכון אחרון 22-07-2016

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: היסטוריה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר איה אלידע

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: aya.elyada@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: יום ב' 14:00-15:00

מורים הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הקורס יעסוק בהיסטוריה חברתית של גרמניה בעת החדשה המוקדמת תוך התמקדות במספר קבוצות שלילים, שהודרו ממרכז הכוח, והפלו לرعاה ולעתים אף נרדפו על רקע דתי (אנאבפטיסטים), אתני (יהודים וצוענים), מגדרי (נשים) או כלכלי-חברתי (קבצנים, נוודים, פושעים). על ידי קריית מקורות מן התקופה וספרות מחקר מודרנית נדון בשאלות של דת וחברה, היסטוריה ומגדר, ייחסי יהודים-נוצרים, ותפיסות של עוני ופשיעה.

מטרות הקורס:

מטרת הקורס היא להציג לסטודנטים היבטים מרכזיים בהיסטוריה החברה של גרמניה בעת החדשה המוקדמת, ולחזור להם לפתח מיומנות בקריאה ועבודה הן עם מקורות ראשוניים והן עם ספרות מחקר בתחום.

תוצרى למדה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

להסביר מהו התחום של ההיסטוריה חברתית - מטרותיו, מאפייניו, וחולשותיו המרכזיות לתאר את הסיטואציה הפוליטית, הכלכלית-חברתית והדתית בגרמניה בראשית העת החדשה להעריך את האתגר שהציבו האנאבפטיסטים לסדר הדתי, החברה והפוליטי הקיימים להציג על הפער בין דימויים של הקבצנים והנוודים בספרות התקופה לעומת ספרות המחקר המודרנית

לדעת במקומן של הנשים בסדר החברה של התקופה בכלל, וביחס לפשיעה נשית בפרט להסביר את הנסיבות שהביאו לכך היו אלה נשים בעיקר שעסקו בכישוף לדון בכתביהם השונים של יותר על היהודים, ולהסביר את הפער בין כתבי המקדים למאוחרים בנושאים להעריך את הקשיים והבעיות שעמדו בפני יהודים שביקשו להמיר את דתם לנצרות לנחת תעודות היסטוריות לדון במאמרים מן הספרות המשנית ולזהות את טיעוניהם המרכזיים

דרישות נוכחות (%):

100

שיטת ההוראה בקורס: חלק קטן מהקורס יעבור לצורה פרונטלית, בעוד רובו יתבסס על קריאה וניתוח של מקורות ראשוניים בידי הסטודנטים, קריאה של ספרות מחקר, ודין בכתיבה

רשימת נושאים / תוכנית הלימודים בקורס:

1. רקע: גרמניה בראשית העת החדשה; הרפורמציה הפרוטסטנטית
2. שלילים דתיים (א): האנאבפטיסטים
3. נוודים, קבצנים, פושעים
4. נשים בשולים: סוגיות מגדריות בעה"ח המוקדמת

---

5. שלדים דתיים (II): היהודים כמייעוט אתני ודתי

חומר חובה לקריאה:

- מבחר מקורות ראשוניים
- ספרות משנה (פריטים נבחרים):
יוג'ן פ' ריס (הבן) ואנתוני גראפטון, אירופה בראשית העת החדשה, 1460-1559, מהד' עברית שנייה
מתוקנת, תל-אביב 2010

R. Po-chia Hsia, "Münster and the Anabaptists," in R. Po-chia Hsia (ed.), *The German People and the Reformation*, Ithaca 1988, 51-69

Robert W. Scribner, "Mobility: Voluntary or Enforced? Vagrants in Württemberg in the Sixteenth Century", in Gerhard Jaritz and Albert Mueller (eds.), *Migration in der Feudalgesellschaft*, Frankfurt a.M. 1988, 65-88

Merry E. Wiesner, "Beyond Women and the Family: Towards a Gender Analysis of the Reformation," *Sixteenth Century Journal* 18:3 (1987), 311-321.

Lyndal Roper, "Discipline and Respectability: Prostitution and the Reformation in Augsburg", *History Workshop Journal* (1985), 3-28

Susanna Burghartz, "The Equation of Women and Witches: A Case Study of Witchcraft Trials in Lucerne and Lausanne in the Fifteenth and Sixteenth Centuries", in Richard J. Evans (ed.), *The German Underworld: Deviants and Outcasts in German History*, London 1988, 57-74

Elisheva Carlebach, *Divided Souls: Converts from Judaism in Germany, 1500-1750*, New Haven and London, 2001, Ch. 2-3

חומר לקריאה נוספת:

H-J Goertz, "Radical Religiosity in the German Reformation," in *Companion to the Reformation World*, 70-85

Robert Jütte, *Poverty and Deviance in Early Modern Europe*, Cambridge, UK 1994

Stjerna Kirsi, *Women and the Reformation*, Blackwell 2009

Lyndal Roper, *The Holy Household: Women and Morals in Reformation Augsburg*, Oxford 1989

Miriam Bodian, "The Reformation and the Jews", in Jeremy Cohen and Moshe Rosman (eds.), *Rethinking European Jewish History*, Oxford 2009

R. Po-chia Hsia, "Between State and Community: Religious and Ethnic Minorities in Early Modern Germany," in *Germania Illustrata*, 169-180

הערכת הקורס - הרכיב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 70 %
הוראה 0 %

השתתפות 10 %
הגשת עבודה 0 %
הגשת תרגילים 10 %
הגשת דוחות 10 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוספת / הערות:
בחינת בית